

Přípravná dokumentace stavby

Biologický průzkum

DÚR

“Rekonstrukce ŽST Hrádek nad Nisou”

29.9. 2017

Adventure Lab, s.r.o.

Tento biologický je součástí přípravné dokumentace stavby „Rekonstrukce ŽST Hrádek nad Nisou“.

Vzhledem k relativně malému rozsahu dotčeného území a též vzhledem k jeho přírodně homogennímu charakteru nebylo území pro účely této zprávy rozčleněno na segmenty, ale je hodnoceno celkově.

V dotčeném území byl proveden terénní průzkum dne 20.7. a 11.8., během něhož byl pořízen zápis a fotodokumentace. Tyto informace byly pro komplexní obraz o dotčeném území doplněny o rešerši z dostupných informačních zdrojů (nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a odborné publikace), dále viz Použité informační zdroje.

Celkové zhodnocení vlivu stavby a doporučení týkající se ochrany biotopů, flóry a fauny dotčeného území jsou v závěrečném odstavci každé z kapitol, resp. podkapitol.

1. Biotopy

Z hlediska potenciální přirozené vegetace v území plánované Rekonstrukce ŽST Hrádek nad Nisou převažuje:

36 - biková a/nebo jedlová doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*, *Abieti-Quercetum*).

Jedná se o acidofilní bikové a jedlové doubravy blízkého druhového složení a obdobných stanovištních poměrů. Biková doubrava s dominantním dubem zimním (*Quercus petraea*) se vyznačuje slabší příměsí až absencí méně či více náročných listnáčů-břízy (*Betula pendula*), habru (*Carpinus betulus*), buku (*Fagus sylvatica*), jeřábu (*Sorbus aucuparia*), lípy srdčité (*Tilia cordata*), na sušších stanovištích i s přirozenou příměsí borovice (*Pinus sylvestris*). Dub letní (*Quercus robur*) se objevuje jen na relativně vlhčích místech. Zmlazené dřeviny stromového patra jsou nejdůležitější složkou slabě vyvinutého patra keřového, kde se též častěji objevuje krušina (*Frangula alnus*) a jalovec (*Juniperus communis*). Fyziognomii bylinného patra určují (sub)acidofilní a mezofilní lesní druhy (*Poa nemoralis*, *Luzula luzuloides*, *Vaccinium myrtillus*, *Convallaria majalis*, *Festuca ovina*, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Melampyrum pratense* aj.). Mechové patro bývá druhově bohaté. Často se v něm objevují *Polytrichum formosum*, *Pleurozium schrebei*, *Dicranum scoparium*, *Leucobryum glaucum*, *Phlia nutans* aj. Podobná druhová garnitura je typická i pro jedlové doubravy, indikované kromě výskytu dubů i přítomností jedle (*Abies alba*) ve stromovém, případně i keřovém patru.

Stávající dřevinné a bylinné vegetace v dotčeném prostoru ŽST Hrádek nad Nisou představují biotopy silně ovlivněné nebo vytvořené člověkem, kategorie X1 Urbanizované území a X8 Křoviny s ruderalními a nepůvodními druhy. Jedná se o zastavěné části města Hrádek nad Nisou, včetně ruderalní bylinné a dřevinné vegetace (viz obr.1), menší lesíky a křoviny na volných plochách mezi zástavbou, dále pak silněji narušované a člověkem ovlivňované křoviny s hojnými ruderalními druhy.

Obr. 1. Travino-bylinná společenstva, s výskytem ještěrky obecné.

Shrnutí a doporučení: biotopy v zasaženém území jsou silně ovlivněny člověkem a nemají vysokou přírodní hodnotu. Jedná se převážně o ruderalní porosty podél tělesa tratě. Určitou výjimkou je porost přiléhající ke křižovatce ulic Oldřichovská-Stará, který je tvořen starými ovocnými stromy a je tak potenciálně vhodným biotopem pro vývoj bezobratlých, stejně jako potravním stanovištěm ptáků. Pokud není nezbytně nutné doporučuji tento porost nekácet.

2. Flóra

Druhové složení rostlin v dotčeném úseku zájmového území vychází ze skladby biotopů, které jsou ruderalizované (tab. 1).

Tab. 1. Rostlinné druhy nalezené během terenního průzkumu v dotčeném území

vědecký název	český název
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný
<i>Atriplex patula</i>	lebeda rozkladitá
<i>Centaurea cyanus</i>	chrpa modrá
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní
<i>Daucus carota</i>	mrkev obecná
<i>Dipsacus sylvestris</i>	šťětko lesní
<i>Elytrigia repens</i>	pýr plazivý
<i>Epilobium hirsutum</i>	vrbovka chlupatá
<i>Equisetum arvense</i>	přeslička rolní
<i>Euphorbia lathyris</i>	prýšec skočcový
<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý
<i>Geranium pratense</i>	kakost luční
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná

vědecký název	český název
<i>Juncus bufonius</i>	sítina žabí
<i>Lactuca serriola</i>	locika kompasová
<i>Lamium album</i>	hluchavka bílá
<i>Matricaria discoidea</i>	heřmánek terčovitý
<i>Medicago sativa</i>	tolice vojtěška
<i>Oenothera biennis</i>	pupalka dvouletá
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý
<i>Poa palustris</i>	lipnice bahenní
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten
<i>Saponaria officinalis</i>	mydlice lékařská
<i>Sedum spurium</i>	rozchodník pochybný
<i>Tanacetum vulgare</i>	vratič obecný
<i>Tilia cordata</i>	lípa srdčitá
<i>Trifolium dubium</i>	jetel pochybný
<i>Tussilago farfara</i>	podběl lékařský
<i>Verbascum densiflorum</i>	divizna velkokvětá
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí

Shrnutí a doporučení: z botanického hlediska nebyly v dotčeném území nalezeny žádné chráněné druhy rostlin, druhy zapsané v Červeném seznamu květeny ČR nebo druhy chráněné v rámci soustavy NATURA 2000. Nachází se zde pouze běžné druhy rostlin typických pro městskou vegetaci a vegetaci železničních naspů.

3. Živočichové

Během terénních průzkumů bylo v dotčeném území a jeho blízkém okolí zjištěny pouze běžné druhy bezobratlých s plošným rozšířením v rámci ČR a s nevyhraněnými stanovištními nároky. Konkrétně byly zjištěny druhy:

modrásek jehlicový (*Polyommatus Ikarus*), bělásek zelný (*Pieris brassicae*), babočka paví oko (*Inachis io*), babočka sítkovaná (*Araschnia levana*), soumráčník čárečkový (*Thymelicus lineola*), lišaj šeříkový (*Sphinx ligustri*), mravenec sp. (*Formica* sp.)

ze zvláště chráněných druhů:

čmelák sp. (*Bombus* sp.) – ohrožený dle zákona

mravenec (*Formica* sp.) – ohrožený dle zákona (obr. 2)

Z obratlovců byla během terénního průzkumu zjištěna:

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – silně ohrožený druh dle zákona (obr. 3).

slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – silně ohrožený druh dle zákona (obr. 4).

Přehled ptačích druhů prokazatelně hnízdících v dotčeném území nebo v jeho blízkosti, případně s potravní vazbou na dotčené území uvádí tab. 2.

Tab. 2. Ptačí druhy vyskytující se v území dotčeném nebo jeho blízkosti. **Tučně** jsou zvýrazněny druhy přímo pozorované během terénních průzkumů.

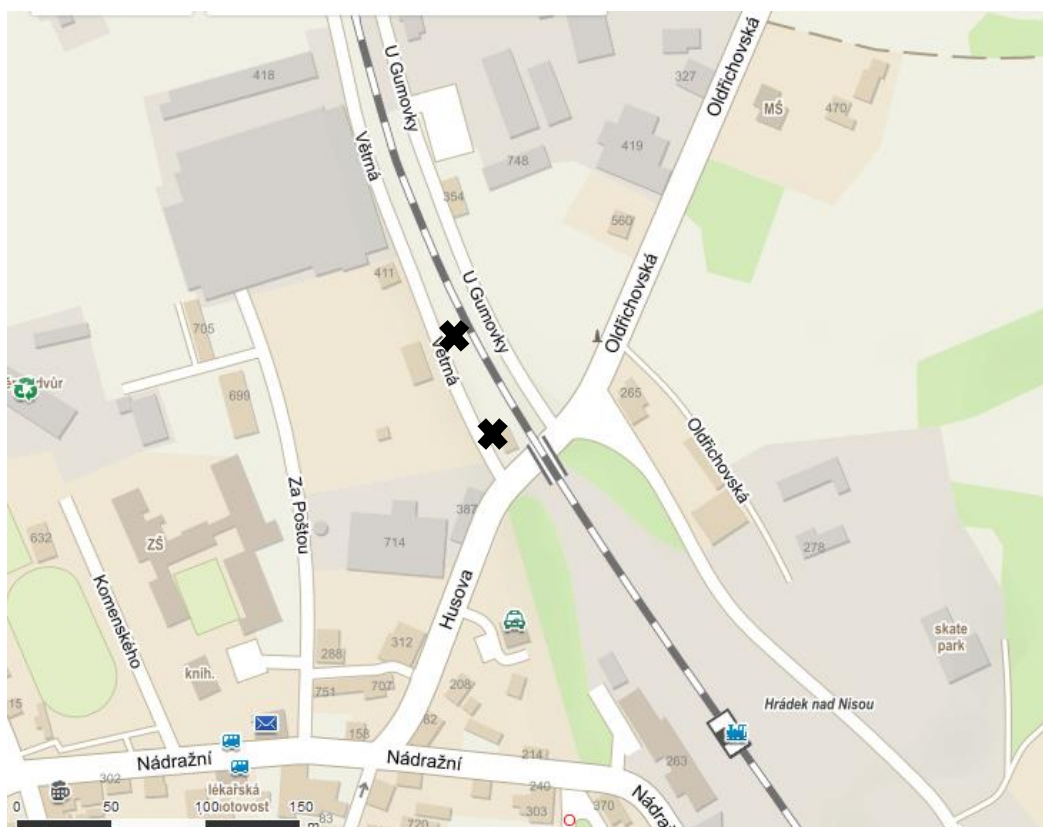
vědecký název	český název	vědecký název	český název
<i>Phasianus colchicus</i>	bažant obecný	<i>Sylvia borin</i>	pěnice slavíková
<i>Sitta europea</i>	brhlík lesní	<i>Fringilla coelebs</i>	pěnkava obecná
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	budníček lesní	<i>Falco tinnunculus</i>	poštolka obecná
<i>Phylloscopus collybita</i>	budníček menší	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	rehek zahradní
<i>Phylloscopus trochilus</i>	budníček větší	<i>Apus apus</i>	rorýs obecný
<i>Erithacus rubecula</i>	červenka obecná	<i>Alauda arvensis</i>	skřivan polní
<i>Carduelis spinus</i>	čížek lesní	<i>Garrulus glandarius</i>	sojka obecná
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlask tlustozobý	<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík obecný
<i>Turdus pilaris</i>	drozd kvíčala	<i>Pica pica</i>	straka obecná
<i>Turdus philomelos</i>	drozd zpěvný	<i>Dendrocopos major</i>	strakapoud velký
<i>Columba livia f. domestica</i>	holub domácí	<i>Emberiza citrinella</i>	strnad obecný
<i>Streptopelia decaocto</i>	hrdlička zahradní	<i>Troglodytes troglodytes</i>	střízlík obecný
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	hýl obecný	<i>Parus palustris</i>	sýkora babka
<i>Delichon urbica</i>	jiříčka obecná	<i>Parus major</i>	sýkora koňadra
<i>Buteo buteo</i>	káně lesní	<i>Poecile montanus</i>	sýkora lužní
<i>Motacilla alba</i>	konipas bílý	<i>Cyanistes caeruleus</i>	sýkora modřinka
<i>Linaria cannabina</i>	konopka obecná	<i>Periparus ater</i>	sýkora uhelníček
<i>Turdus merula</i>	kos černý	<i>Certhia familiaris</i>	šoupálek dlouhoprstý
<i>Accipiter nisus</i>	krahujec obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	špaček obecný
<i>Cuculus canorus</i>	kukačka obecná	<i>Lanius collurio</i>	ťuhýk obecný
<i>Aegithalos caudatus</i>	mlynařík dlouhoocasý	<i>Passer domesticus</i>	vrabec domácí
<i>Sylvia atricapilla</i>	pěnice černohlavá	<i>Passer montanus</i>	vrabec polní
<i>Sylvia communis</i>	pěnice hnědokřídlá	<i>Carduelis chloris</i>	zvonek zelený
<i>Sylvia curruca</i>	pěnice pokřovní	<i>Serinus serinus</i>	zvonohlík zahradní

Díky umístění v zástavbě města je z dalších skupin obratlovců již pravděpodobný výskyt pouze běžných a antropotolerantních druhů savců jako kuna skalní (*Martes foina*) a dále hlodavců (potkan, myš, myšice, norník, hraboš,...) a hmyzožravců (rejsek, ježek západní).

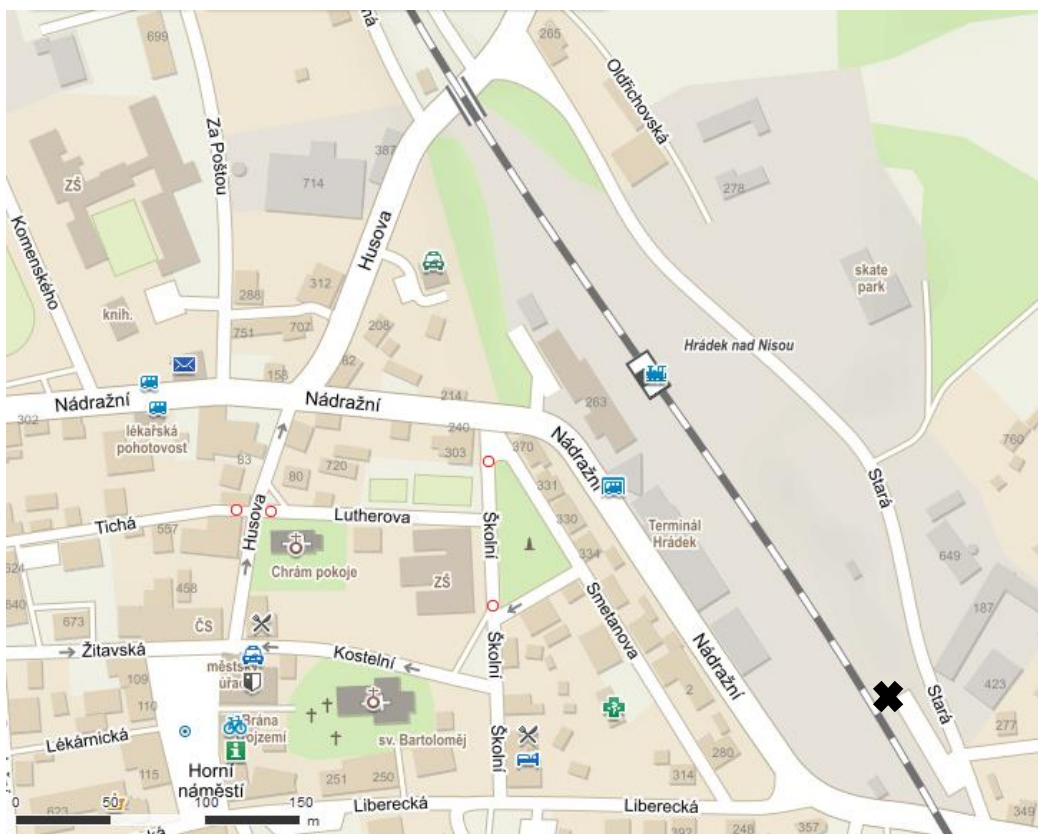
Shrnutí a doporučení: ze zákonem chráněných druhů živočichů se realizace záměru přímo dotkne čmeláků (*Bombus* sp.), mravenců (*Formica* sp.), ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) a slepýše křehkého (*Anguis fragilis*) a to likvidací jejich habitatu. Ideální dobou pro realizaci záměru tak je doba říjen – březen, kdy tyto druhy nejsou aktivní a jejich zimování je pravděpodobné mimo území. V případě realizace mimo toto období doporučuji před zahájením prací individuální odchyt ještěrek a slepýšů a jejich odborný přesun na náhradní vhodnou lokalitu. Vhodným následným opatřením pro ještěrku obecnou a slepýše je ponechání hromad inertního materiálu (kusy betonu, staré kameny z tělesa náspu) poblíž kolejiště, které pak tyto druhy budou využívat jako úkryt a místo ke slunění. Čmelákům vzhledem k malému rozsahu záměru, dostačující kvalitě biotopů v blízkém okolí a jejich mobilitě, realizace výrazněji neublíží a není tak třeba provádět náhradní opatření. Mravenci rodu *Formica* mají dvě svá výrazná, kupovitá hnízda umístěna mezi tělesem trati a ulicí Větrná. Nutný je odborný přesun celých hnízd před započatím stavebních prací odborně způsobilou osobou. Ideální dobou pro tento

transfer je jaro. Doporučuji před započítím prací postupovat viz <http://prirodakarlovarska.cz/clanky/2071-nabidka-realizace-zachrannych-transferu-mravencu> .

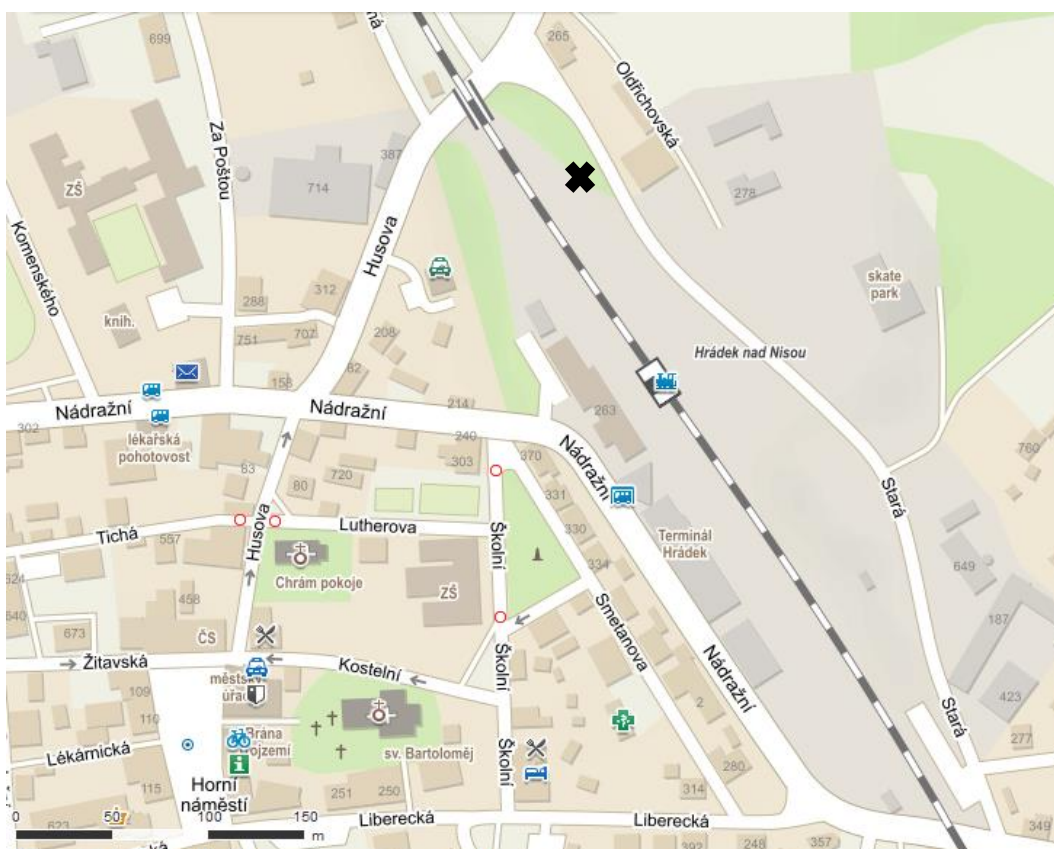
Zjištěné druhy ptáků a savců patří k běžným druhům v rámci ČR a rozsah budoucího záměru, díky jejich mobilitě nijak výrazněji nesnižuje kvalitu území pro jejich výskyt. Opět lze doporučit zejména realizaci prací mimo vegetační období a tedy i dobu hnízdění ptáků, tj. v měsících říjen – březen.

Obr. 2. Místo nálezu X mravenišť ohroženého rodu mravenec (*Formica* sp.)

Obr. 3. Místo nálezu X silně ohrožené ještěrky obecné (*Lacerta agilis*)

Obr. 4. Místo nálezu X silně ohroženého slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

Použité informační zdroje

Beneš J. et al. 2002: Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I., II. Společnost pro ochranu motýlů, Praha.

Deyl M., Hísek K. 2001: Naše květiny. Academia, Praha

Chytrý M. et al. 2001: Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.

Moravec J. 1994: Atlas rozšíření obojživelníků v České republice. Národní muzeum, Praha.

Mikátová B. et al. 2001. Atlas rozšíření plazů v České republice. AOPK ČR, Praha.

Neuhäuslová Z. et al. 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky, Praha

Vyhláška č. 395/1992 Sb. ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Birds.cz (online přístup 27.9. a 29.9. 2017)

Biolib.cz (online přístup 27.9. a 29.9. 2017)

portal.nature.cz(online přístup 27.9. a 29.9. 2017)

za Adventure Lab, s.r.o. zpracoval

ADVENTURE LAB S.R.O.
IČO

PRŮVOZ.: 25289780

DVOŘÁKOV NÁM. 842
278 01 KRALUPY N. VLTAVOU

Mgr. Oldřich Kopecký, Ph.D.